

**ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

A. Βασικές προτεραιότητες πολιτικής

Ποιες είναι οι βασικές προτεραιότητες και η στρατηγική της πολιτικής του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης για την περίοδο 2011- 2015.

Οι βασικές προτεραιότητές μας είναι:

Πρώτον, η προώθηση ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης και η συγκράτηση του ποσοστού ανεργίας ιδιαίτερα για τους νέους.

Δεύτερον, η διασφάλιση της βιωσιμότητας των ασφαλιστικών ταμείων, και κυρίως των επικουρικών ταμείων.

Τρίτον, η ένταξη και προστασία των ανέργων, των ατόμων με αναπηρία και των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού.

Οι προτεραιότητες αυτές υλοποιούνται με μέτρα ύψους 8,4 δισεκ. ευρώ για την περίοδο 2011-2015, τα οποία επικεντρώνονται:

- στην προώθηση προγραμμάτων για τη διατήρηση και δημιουργία θέσεων εργασίας, την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας η οποία θεσμοθετείται, αλλά και σημαντικών βελτιώσεων για τη λειτουργία της αγοράς εργασίας.
- Στην καταπολέμηση της εισφοροδιαφυγής και τη βελτίωση της εισπραξιμότητας οφειλών από τα ασφαλιστικά ταμεία.
- Στην αξιοποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των ασφαλιστικών ταμείων.
- Στην συνεχιζόμενη μείωση της ιατροφαρμακευτικής δαπάνης.
- Στην καλύτερη στόχευση των κοινωνικών επιδομάτων και παροχών.

Γιατί παίρνετε νέα μέτρα στο τομέα της κοινωνικής ασφάλισης;

Η συμβολή του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης στο συνολικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πρόγραμμα την περίοδο 2012-2015 είναι τεράστια και ανέρχεται περίπου σε **€6,7 δισεκ.**

Το 2011 η ύφεση της οικονομίας μας υπήρξε μεγαλύτερη από την αναμενόμενη (-4,5% αντί για 4%, ενώ το τελευταίο τρίμηνο του 2010 έφτασε το -7,4%) με αποτέλεσμα να είναι αναγκαίο να λάβουμε πρόσθετα μέτρα εξοικονόμησης περίπου **€1,7 δισεκ.**, καθώς:

Πρώτον, οι εισφορές στα ασφαλιστικά ταμεία θα είναι μειωμένες κατά €1,1-€1,2 δισεκ. λόγω της αύξησης του ποσοστού ανεργίας, που από 11,5% κατά μέσο όρο το 2010, σήμερα είναι ήδη στο 16,2% (Μάρτιο 2011).

Δεύτερον, οι ασφαλιστικές εισφορές θα μειωθούν €600-€800 εκατ. επιπλέον λόγω της μείωσης των ονομαστικών μισθών των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα (μείωση περίπου 5-7% σε σχέση με το 2010).

Τρίτον, οι ασφαλιστικές εισφορές θα μειωθούν περίπου κατά € 860 εκατ. επιπλέον, λόγω της εφαρμογής προγραμμάτων επιδότησης ασφαλιστικών εισφορών για την στήριξη της απασχόλησης μέσω του ΟΑΕΔ.

Τέταρτον, οι δαπάνες του ΟΑΕΔ για τακτικά και εποχικά επιδόματα ανεργίας, δεδομένης της αύξησης της ανεργίας το 2011, εκτιμώνται περίπου στα €400 εκατ.

Β. Ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης για τη διατήρηση και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας

Έχουν αποτέλεσμα τα προγράμματα του ΟΑΕΔ στο μέτωπο αντιμετώπισης της ανεργίας;

Εκτιμάται ότι με τις δράσεις του ΟΑΕΔ έχει συγκρατηθεί η αύξηση της ανεργίας τουλάχιστον κατά 3 – 4 ποσοστιαίες μονάδες, δηλαδή κατά 200.000 περίπου άτομα.

Σήμερα περίπου **440.000 άτομα**, είτε ως εργαζόμενοι είτε ως αυτοαπασχολούμενοι, είναι ενταγμένα σε προγράμματα διατήρησης και προώθησης της απασχόλησης του ΟΑΕΔ, ενώ εκτιμάται ότι περίπου 200.000 εργαζόμενοι θα συμμετάσχουν σε προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και περίπου 14.000 νέοι ήδη φοιτούν στις σχολές επαγγελματικής εκπαίδευσης του οργανισμού.

Παράλληλα, στα μέτρα που υλοποιεί ο ΟΑΕΔ στο πεδίο της κοινωνικής προστασίας των ανέργων και των εργαζομένων (δηλαδή επιδόματα ανεργίας, προγράμματα πλησίον της σύνταξης, κάλυψη της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των μακροχρόνια ανέργων, παροχές οικογένειας και μητρότητας κλπ.) εντάσσονται περίπου 1.200.000 άτομα.

Πότε ξεκινούν τα προγράμματα Κοινωνικής Εργασίας και σε ποιους απευθύνονται;

Η υλοποίηση των προγραμμάτων Κοινωνικής Εργασίας ξεκινάει από τον Ιούλιο 2011 και τοποθετούνται άμεσα 57.400 άνεργοι στην αγορά εργασίας. Ήδη έχουν αναρτηθεί οι προσκλήσεις για την υποβολή προτάσεων για το σύνολο των 13 Περιφερειών της χώρας συνολικού προϋπολογισμού €188.343.750.

Προτεραιότητα δίνεται σε μακροχρόνια και βραχυχρόνια άνεργους που δεν λαμβάνουν επίδομα ανεργίας και σε νέους άνεργους ηλικίας έως 30 ετών. Η **απασχόληση μπορεί να έχει διάρκεια μέχρι 5 μήνες ετησίως** και ο κάθε άνεργος θα λαμβάνει **επίδομα κοινωνικού εργασιών που μπορεί να φτάσει μέχρι το ύψος του βασικού μισθού με πλήρη κάλυψη των ασφαλιστικών εισφορών.**

Προϋπολογισμός και θέσεις κοινωνικού εργασιών ανά Περιφέρεια

Περιφέρεια	Προϋπολογισμός (εκατ. ευρώ)	Θέσεις εργασίας
Αττική	36.093.750	11.000
Ανατ. Μακ. & Θράκη	26.250.000	8.000
Βόρειο Αιγαίο	5.578.125	1.700
Δυτική Ελλάδα	17.062.500	5.200
Δυτική Μακεδονία	6.562.500	2.000
Ήπειρος	9.679.688	2.950
Θεσσαλία	17.390.625	5.300
Ιόνια Νησιά	5.578.125	1.700
Κεντρική Μακεδονία	31.171.875	9.500

Κρήτη	9.679.688	2.950
Νότιο Αιγαίο	2.953.125	900
Πελοπόννησος	13.781.250	4.200
Στερεά Ελλάδα	6.562.500	2.000
Σύνολο	188.343.750	57.400

Πότε ξεκινούν τα Τοπικά Ολοκληρωμένα Προγράμματα Στήριξης της Απασχόλησης (ΤΟΠΣΑ) και σε ποιους απευθύνονται;

Τα ΤΟΠΣΑ ξεκινούν σταδιακά να υλοποιούνται από τον Σεπτέμβριο του 2011 σε όλες τις Περιφέρειες και αναμένεται να ωφεληθούν περίπου 37.000 άνεργοι. Ολοκληρώθηκε ήδη η διαβούλευση και υπογράφηκαν Πρωτόκολλα Συνεργασίας με 6 Περιφέρειες και ολοκληρώνεται σταδιακά και στις υπόλοιπες.

Τα ΤΟΠΣΑ προβλέπουν τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης σε τοπικό/περιφερειακό επίπεδο, αλλά το κυριότερο είναι ότι υποστηρίζουν ουσιαστικά τις αναπτυξιακές δράσεις της κάθε Περιφέρειας.

Μειώνεται με τα νέα μέτρα ο μισθός που παίρνει ένας νέος;

Όχι, δεν μειώνουμε μισθούς. Αντίθετα διασφαλίζουμε εισόδημα για νέους άνεργους ώστε να αποκτήσουν μια πρώτη εργασιακή εμπειρία και να μπορούν να διεκδικήσουν με αξιώσεις μια θέση στην αγορά εργασίας. Δημιουργούμε κίνητρο πρόσληψης νέων που έχουν μηδενικό εισόδημα, προσπαθούν να βρουν δουλειά και βρίσκουν τις πόρτες κλειστές.

Κατοχυρώνουμε τη δυνατότητα νέων ανέργων από 18-25 ετών να μπορούν να αποκτούν την πρώτη τους εργασιακή εμπειρία έως 2 χρόνια στον ιδιωτικό τομέα.

Οι νέοι άνεργοι θα μπορούν να αμείβονται με το 80% του κατώτατου μισθού της εκάστοτε συλλογικής σύμβασης εργασίας που στις περισσότερες περιπτώσεις είναι πολύ πιο υψηλός από τον κατώτατο μισθό της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, ενώ θα καλύπτονται πλήρως οι ασφαλιστικές εισφορές.

Για να διασφαλίσουμε την αύξηση της απασχόλησης και να αποφύγουμε περιπτώσεις υποκατάστασης εργαζομένων, υποχρεώνεται η επιχείρηση να μην έχει κάνει απολύσεις κατά το τελευταίο 3μηνο και να μην κάνει κατά τη διάρκεια που ισχύει η σύμβαση εργασιακή εμπειρίας. Όταν λήξει η σύμβαση εργασιακής εμπειρίας, τότε ο νέος αμείβεται με τον συμβατικό μισθό.

Η ρύθμιση αυτή δεν είναι νέα. Ήδη από το Μάιο του 2010 με νομοθετική διάταξη (Ν. 3845/2010) δώσαμε τη δυνατότητα σε νεοεισερχόμενους άνεργους από 16-24 ετών να μπορούν να αποκτούν εργασιακή εμπειρία έως 12 μήνες με το 80% του κατώτατου βασικού μισθού της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας δημιουργώντας πρόγραμμα επιδότησης των ασφαλιστικών εισφορών μέσω του ΟΑΕΔ.

Γ. Μέτρα για συντάξεις, εφάπαξ και επιδόματα

Επιβαρύνονται όλοι οι συνταξιούχοι με τα νέα μέτρα:

Όχι, οι χαμηλοσυνταξιούχοι δεν θίγονται. Συγκεκριμένα, με τα νέα μέτρα επιβάλλεται:

A) Έκτακτη αναπροσαρμογή των συντελεστών της Ειδικής Εισφοράς Συνταξιούχων για όλες τις κλίμακες κύριας σύνταξης από 1.700€ και άνω.

- Από την υιοθέτηση των νέων μέτρων **δεν θίγονται συνταξιούχοι οι οποίοι λαμβάνουν από το σύνολο των Ταμείων, σύνταξη κάτω των 1.700€/μήνα.**
- Με την αναπροσαρμογή των συντελεστών της Ειδικής Εισφοράς για όλες τις κύριες Συντάξεις πάνων από 1.700€/μήνα, οι μεταβολές του ποσοστού υπολογισμού κρατήσεων προκύπτουν από τον σχετικό πίνακα (Πίνακας 1).
- Ένας συνταξιούχος (π.χ. ενός ταμείου ΔΕΚΟ ή Δημοσίου ή ΙΚΑ) που λαμβάνει σύνταξη 2.500 €/μήνα, μέχρι σήμερα το σύνολο της εισφοράς του ήταν 6% επί του συνόλου της σύνταξης δηλ. 150€/μήνα. Με την αναπροσαρμογή του συντελεστή ειδικής εισφοράς, η κράτηση θα αυξηθεί κατά 75€/μήνα και το σύνολο της κράτησης θα αυξηθεί στα 225€/μήνα.
- Στο σύνολο των Ασφαλιστικών Ταμείων Κύριας Σύνταξης, μόλις **το 5% (ήτοι 161.890 συνταξιούχοι), λαμβάνουν σύνταξη πάνω από 1.700€/μήνα.**

Πίνακας 2: Αναπροσαρμογή Εισφοράς ΑΚΑΓΕ

Συνολικό Ποσό Σύνταξης	Ποσοστό Εισφοράς Ν.3863/10 (%)	Νέο Ποσοστό Εισφοράς (%)
Για συντάξεις από 1.400,01 € έως 1.700,00 €	3	3
Για συντάξεις από 1.700,01 € έως 2.000,00 €	4	6
Για συντάξεις από 2.000,01 € έως 2.300,00 €	5	7
Για συντάξεις από 2.300,01 € έως 2.600,00 €	6	9
Για συντάξεις από 2.600,01 € έως 2.900,00 €	7	10
Για συντάξεις από 2.900,01 € έως 3.200,00 €	8	12
Για συντάξεις από 3.200,01 € έως 3.500,00 €	9	13
Για συντάξεις από 3.500,01 € και άνω	10	14

B) Έκτακτη ειδική εισφορά επί του συνολικού ποσού της κυρίας σύνταξης για τους συνταξιούχους εκείνους που είναι κάτω των 60 ετών και για ποσά άνω των 1.700 ευρώ/μήνα.

- Η επιβολή της ειδικής εισφοράς για συνταξιούχους κάτω των 60 ετών και άνω των 1.700 ευρώ, ΔΕΝ θίγει:

- ✓ Τους συνταξιούχους εκείνους που προέρχονται είτε από υποχρεωτική ή και αυτοδίκαιη απόλυση (π.χ. συνταξιούχοι σωμάτων ασφαλείας και ενόπλων δυνάμεων).
- ✓ Τις μητέρες με ανήλικα τέκνα οι οποίες έλαβαν σύνταξη βάσει ειδικών ασφαλιστικών διατάξεων πριν το 60^ο έτος ηλικίας.
- Η ειδική εισφορά αφορά κατά κύριο λόγο τις κατηγορίες εκείνων ασφαλισμένων, όπως:
 - ✓ Συνταξιούχοι των ΔΕΚΟ με χρήση ειδικών διατάξεων συνταξιοδότησης πριν το 60 έτος ηλικίας, καθώς και των ευνοϊκών διατάξεων της εθελουσίας εξόδου.
 - ✓ Συνταξιούχοι του Δημοσίου Τομέα με ηλικία συνταξιοδότησης μικρότερη του 60^{ου} έτους
- Τα ποσοστά της ειδικής εισφοράς υπολογίζονται βάσει του σχετικού πίνακα (Πίνακας 3).
- Ένας συνταξιούχος 57 ετών, ο οποίος βγήκε στην σύνταξη κάνοντας χρήση ειδικών διατάξεων (π.χ. λόγω εθελουσίας), ο οποίος λαμβάνει σύνταξη 2.000€, θα επιβαρυνθεί:
 - α) από την αύξηση της εισφοράς υπέρ του ΑΚΑΓΕ (από τον συντελεστή 5% στο 7%) με 40 € (δηλ. από 100 € κράτηση, σε 140€ κράτηση), β) από την θέσπιση ειδικής εισφοράς 6% για συντάξεις 1.700-2.300€/μήνα (μετά την κράτηση της εισφοράς υπέρ ΑΚΑΓΕ) 112€/μήνα. Σε σύνολο κρατήσεων η μείωση στη μηνιαία σύνταξή του θα φθάσει τα 152€/μήνα.

Πίνακας 3: Ποσοστό υπολογισμού έκτακτης εισφοράς για συντάξεις >1.700 και συνταξιοδότηση κάτω των 60 ετών.

Συνολικό Ποσό σύνταξης (μετά την παρακράτηση υπέρ ΑΚΑΓΕ)	Ποσοστό παρακράτησης (%)
Για συντάξεις από 1.700,01 € έως 2.300,00 €	6%
Για συντάξεις από 2.300,01 € έως 2.900,00 €	8%
Για συντάξεις από 2.900,01 € και πάνω	10%

Γ) Ειδική κλιμακωτή εισφοράς στις επικουρικές συντάξεις άνω των 300€, για τη χρηματοδότηση χαμηλοσυνταξιούχων ελλειμματικών επικουρικών ταμείων.

- Το μέτρο αυτό καθίσταται αναγκαίο, καθότι μόνο το 2011 το έλλειμμα των Επικουρικών Ταμείων θα ξεπεράσει τα €750 εκ. €.
- Για το σύνολο των επικουρικών ταμείων, οι συνταξιούχοι οι οποίοι λαμβάνουν σύνταξη μεγαλύτερη των 300€/μήνα είναι 235.800 και οι οποίοι αποτελούν το 23,18% του συνόλου των συνταξιούχων των επικουρικών ταμείων (σύνολο 1.017.000 συνταξιούχοι.)
- Τα ποσοστά της ειδικής κλιμακωτής εισφοράς υπολογίζονται βάσει του σχετικού πίνακα (Πίνακας 4).
- Ένας συνταξιούχος ο οποίος λαμβάνει επικουρική σύνταξη ύψους 610 €/μήνα, θα συνεισφέρει με την έκτακτη ειδική εισφορά επί των επικουρικών συντάξεων, ποσοστό 10% (δηλ. 61 €/μήνα). Επικουρική σύνταξη μετά τον υπολογισμό της εισφοράς 549 €/μήνα.

Πίνακας 4: Ποσοστό υπολογισμού ειδικής κλιμακωτής εισφοράς στις επικουρικές συντάξεις άνω των 300 €

Συνολικό Ποσό Επικουρικής σύνταξης	Ποσοστό Παρακράτησης (%)
Για συντάξεις από 300,01 € έως 350,00 €	3
Για συντάξεις από 350,01 € έως 400,00 €	4
Για συντάξεις από 400,01 € έως 450,00 €	5
Για συντάξεις από 450,01 € έως 500,00 €	6
Για συντάξεις από 501,01 € έως 550,00 €	7
Για συντάξεις από 551,01 € έως 600,00 €	8
Για συντάξεις από 600,01 € έως 650,00 €	9
Για συντάξεις από 651,01 € και πάνω	10

Γιατί είναι αναγκαίος ο εξορθολογισμός των ΕΦΑΠΑΞ;

- Οι αναγνωρισμένες οφειλές του Ταμείου Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων (ΤΠΔΥ) έναντι ήδη συνταξιοδοτημένων υπαλλήλων είναι πάνω από 1,5 δισ. €. Αντίστοιχα, οι αναγνωρισμένες οφειλές του ΤΕΑΠΑΠ-ΔΕΗ αγγίζουν τα 119,4 εκ. €.
- Δυστυχώς για πολλά χρόνια ένα σύστημα προνοιακών παροχών το οποίο εξαρχής ήταν κεφαλαιοποιητικό και όχι αναδιανεμητικό, έχει σήμερα καταστεί σε ένα μεγάλο βαθμό αναδιανεμητικό, επιβαρύνοντας κυρίως τους σημερινούς εργαζόμενους.
- Η πολιτική για τον εξορθολογισμό των καταβαλλόμενων ΕΦΑΠΑΞ επιδομάτων αφορά τα εξής μέτρα:
 - ✓ Την μείωση κατά 10% των ΕΦΑΠΑΞ του δημοσίου τομέα και κατά 15% των ΕΦΑΠΑΞ του ευρύτερου δημοσίου τομέα, δηλ. μια μείωση μεταξύ 4.000-5.000€ για τους εργαζομένους του δημοσίου και 10.000-15.000€ για τους εργαζομένους στις ΔΕΚΟ.
 - ✓ Την θέσπιση εισφοράς 1% επί του ΤΠΔΥ σε όλους τους εργαζομένους του Δημοσίου Τομέα, για την χρηματοδότηση του συστήματος απονομής ΕΦΑΠΑΞ. Δηλ. ένας δημόσιος υπάλληλος με μικτό μισθό 1.500€/μήνα, θα συνεισφέρει κατά 15 €/μήνα για την στήριξη του ΕΦΑΠΑΞ επιδόματος
 - ✓ Την θέσπιση ειδικής εισφοράς στους συνταξιούχους του Δημοσίου πάνω από 800€/μήνα ύψους 2%. Το μέτρο αυτό είναι αναγκαίο, διότι δεν είναι δίκαιο και αντικειμενικό να μην συμβάλουν και αυτοί οι οποίοι έλαβαν αυξημένα ποσά ΕΦΑΠΑΞ στην διαδικασία εξορθολογισμού, προκειμένου το βάρος της στήριξης του συστήματος να μην πέσει μονομερώς στους σημερινούς εργαζομένους. Δηλ. Ένας συνταξιούχος του δημοσίου με σύνταξη 1.000 €/μήνα, θα καταβάλει ως ειδική εισφορά το ποσό των 20€/μήνα.

Περικόπτονται με τα νέα μέτρα κοινωνικά επιδόματα και παροχές προς ευάλωτες ομάδες;

Όχι, δεν περικόπτονται κοινωνικά επιδόματα και παροχές προς όσους τις έχουν πραγματικά ανάγκη. Αντίθετα, μπαίνει μια τάξη βάζοντας εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια στη διαδικασία επιλογής των δικαιούχων, ώστε να σταματήσουν οι καταστρατηγήσεις και να εξοικονομηθούν ακόμα περισσότεροι πόροι για όσους έχουν πραγματικά ανάγκη. Ταυτόχρονα, αυξάνεται, με τη βοήθεια και των πληροφοριακών συστημάτων, η αποτελεσματικότητα των ελεγκτικών μηχανισμών και η αποτροπή καταστάσεων καταδολίευσης.

Ειδικότερα:

A) Εισάγονται Εισοδηματικά και Περιουσιακά Κριτήρια για την χορήγηση Κοινωνικών Επιδομάτων και Παροχών – Αλλάζουν τα Κίνητρα για την χορήγηση Κοινωνικών Παροχών και Επιδομάτων

- Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat τα ποσοστά κινδύνου φτώχειας (2009) βελτιώνονται μόνο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες πριν και μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις πλην των συντάξεων – δηλαδή από 22,7% σε 19,7%.

- Μετά και το πέρας της λειτουργικής επανεξέταση των κοινωνικών προγραμμάτων (τέλος Ιουνίου 2011) με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους και την επίτευξη καλύτερης στόχευσης των πόρων προς τις πιο ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης θα προβεί στην αλλαγή των κριτηρίων δικαιούχων κοινωνικών παροχών με σκοπό την ενίσχυση εκείνων που πραγματικά το έχουν ανάγκη (π.χ. κριτήρια λήψης εποχικών επιδομάτων ΟΑΕΔ, αλλαγή κριτηρίων για επιδότηση ενοικίου και επιχορήγηση επιτοκίου δανείου κ.ο.κ).
- Το ΕΚΑΣ επεκτείνεται σταδιακά μέχρι το 2015 με την καταβολή €30 μηνιαίως σε 100.000 χαμηλοσυνταξιούχους με εισοδηματικά κριτήρια.
- Από τον εξορθολογισμό των Επιδομάτων ΟΑΕΔ, σκοπός είναι να προκύψουν οφέλη σε εκείνες τις ομάδες εργαζομένων, οι οποίοι ενώ συμβάλλουν περισσότερο σε σχέση με άλλες ομάδες εργαζομένων, δεν δικαιούνται αντίστοιχες παροχές (π.χ. εργαζόμενος με 15ετή συνεχόμενη εργασία που μένει άνεργος, σε σχέση με έναν εποχικά εργαζόμενο 5ετίας)

B) Αυξάνεται η αποτελεσματικότητα των ελεγκτικών μηχανισμών με:

- **Το ενοποιημένο πληροφοριακό σύστημα ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ΟΑΕΔ, ΣΕΠΕ:** Η λειτουργία του ενοποιημένου πληροφοριακού συστήματος ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ΟΑΕΔ, ΣΕΠΕ, μέσω του οποίου θα πολλαπλασιαστεί η ταχύτητα και η αποτελεσματικότητα των ελέγχων για την ανασφάλιστη εργασία, όσο και για τις παραβιάσεις των ασφαλιστικών και εργασιακών δικαιωμάτων των εργαζομένων στους χώρους εργασίας, όσο και η διασταύρωση των στοιχείων δικαιούχων επιδομάτων ανεργίας και ειδικών επιδομάτων μέσα από τον ΟΑΕΔ.
- **Τη λειτουργία του Ενιαίου Κέντρου Ελέγχου Συντάξεων και του Ενιαίου Κέντρου Ελέγχου Αναπηρίας** θα διασφαλίσει το συνεχή έλεγχο και διασταύρωση στοιχείων για να αποφεύγονται σε ετήσια βάση φαινόμενα καταβολής, τόσο στις Κύριες, όσο και στις Αναπηρικές Συντάξεις. Παράλληλα θα διασφαλίσει την συνεχή απογραφή και διασταύρωση των στοιχείων για όλους τους ασφαλισμένους των ΦΚΑ.
- **Τη διασταύρωση τήρησης πλαφόν στις Συντάξεις:** Μέσω του Ενιαίου Κέντρου Ελέγχου Συντάξεων, ξεκινά μέσα στο επόμενο 2μηνο η διασταύρωση και ο έλεγχος των στοιχείων όλων των συνταξιούχων για την εφαρμογή του πλαφόν στις κύριες συντάξεις, όπως προβλέπεται από τον νόμο 2084/92. Με τον τρόπο αυτό θα αντιμετωπιστεί το παράτυπο φαινόμενο όπου για τον υπολογισμό της κύριας σύνταξης υπολογίζονται παρατύπως και διάφορα επιδόματα με αποτέλεσμα να παραβιάζεται το πλαφόν.
- Αναφορικά, με την αποτελεσματικότητα των ελεγκτικών μηχανισμών έναντι συμφερόντων, κυκλωμάτων, αλλά και νοοτροπιών που καταδολίευαν εδώ και δεκαετίες τους πόρους των ασφαλιστικών ταμείων και των φορέων κοινωνικής πολιτικής, τα αποτελέσματα είναι ήδη απτά. Μερικά βασικότερα παραδείγματα από την αποτελεσματικότητας του ελέγχου είναι τα εξής:
 - ✓ **Εικονικοί Ασφαλισμένοι στον ΟΓΑ:** Μετά το πέρας της απογραφής των συνταξιούχων του ΟΓΑ στο Α 4μηνο του 2011, διαπιστώθηκε ότι 8.000 περίπου άτομα που υποτίθεται ότι εισέπρατταν τα χρήματα δεν προσήλθαν για να απογραφούν. **Για τον λόγο αυτό εδώ και 2 με 3 μήνες έχει σταματήσει η καταβολή των συντάξεων στους «δικαιούχους» αυτούς, οι οποίοι σε ετήσια βάση κοστίζουν 54 εκ. €.**
 - ✓ **Εικονικές Επικουρικές Συντάξεις στο ΤΠΔΥ:** Ύστερα από διασταύρωση στοιχείων των συνταξιούχων του Ταμείου οι οποίοι λαμβάνουν επικουρική σύνταξη με τα στοιχεία καταβολής κύριας σύνταξης στο Α 4μηνο του 2011, βρέθηκαν 4.500 άτομα οι οποίοι υποτίθεται ότι ελάμβαναν επικουρική σύνταξη,

χωρίς να λαμβάνουν κύρια (κυρίως λόγο θανάτου κ.ο.κ.). **Το ετήσιο κόστος για τα άτομα αυτά ήταν γύρω στα 16,2 εκ. € και έχει ξεκινήσει η διαδικασία διακοπής συνταξιοδότησης.**

- ✓ **Εντοπισμός εικονικών περιπτώσεων Υπερηλικών Ασφαλισμένων:** Σύμφωνα με στοιχεία της ΗΔΙΚΑ, από ελέγχους που έγιναν, έχουν εντοπιστεί περίπου 9.000 συνταξιούχοι από ένα σύνολο Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (ΙΚΑ, ΟΓΑ κ.τ.λ) οι οποίοι είναι >100 ετών και λαμβάνουν σύνταξη. **Για τους συγκεκριμένους δικαιούχους ο έλεγχος και η διασταύρωση στοιχείων συνεχίζεται, έτσι ώστε σύντομα και εφόσον διαπιστωθούν παρόμοιες συνθήκες καταδολίευσης να διακοπεί η καταβολή σύνταξης και σε αυτούς.**
- ✓ **Καταδολίευση των πιστοποιητικών δικαιούχων Επιδομάτων Ανεργίας:** Σε στενή συνεργασία των υπηρεσιών και με την χρήση των πληροφοριακών συστημάτων ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και ΟΑΕΔ, έχουν ήδη ανιχνευθεί πλαστογραφημένα διοικητικά έγγραφα βάσει των οποίων επιτήδειοι λαμβάνουν επιδόματα ανεργίας. **Για το 2011 αναμένονται να εξυρευθούν πάνω από 18.000 περιπτώσεις, οι οποίες σε ετήσια βάση κοστίζουν πάνω από 50 εκ. € στον Προϋπολογισμό του ΟΑΕΔ.**
- ✓ **Ανυπαρξία ελέγχου δικαιούχων ΟΕΚ κατά την περίοδο 2005-2009:** Μετά από επανέλεγχο των δικαιούχων των προγραμμάτων επιχορήγησης επιτοκίου και ενοικίου του ΟΕΚ, πιστοποιήθηκε και επίσημα η ανυπαρξία πολιτικής είσπραξης ωφελουμένων από δικαιούχους. Ειδικότερα: Σε έναν πρώτο έλεγχο που διενήργησαν οι υπηρεσίες του ΟΚΕ, περίπου 1.000 δικαιούχοι δεν έχουν πληρώσει καμία τους οφειλή και για τον λόγο αυτό έχουν ήδη ξεκινήσει οι διαδικασίες για την αποστολή ειδοποιητηρίων σε αυτούς, όπως επίσης και η διαδικασία σύστασης μηχανισμού είσπραξης οφειλών από τον ΟΕΚ, β) Για πολλά χρόνια δεν γινόταν ταυτοποίηση των δικαιούχων των προγραμμάτων επιδότησης επιτοκίου, με αποτέλεσμα ο ίδιος ο ΟΕΚ να μην γνωρίζει το σύνολο των δικαιούχων, καθώς και το ποσό οφειλής. Με τη συνεργασία του ΟΕΚ και των Τραπεζών έχει ήδη υπάρξει διευθέτηση των δικαιούχων κατά 50% με διασταύρωση στοιχείων ΟΕΚ-Τραπεζών.

Δ. Καταπολέμηση αδήλωτης εργασίας και εισπραξιμότητα εσόδων

Πόσο αποτελεσματικοί ήταν οι μηχανισμοί Ελέγχου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης απέναντι στην αδήλωτη εργασία και την Εισπραξιμότητα των Εσόδων;

- Κατά το έτος 2010 οι υπηρεσίες του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας πραγματοποίησαν συνολικά 56.769 ελέγχους και επέβαλαν σε εργοδότες- παραβάτες της εργατικής νομοθεσίας 15.611 κυρώσεις (5.933 μηνύσεις, 8.313 πρόστιμα συνολικού ύψους 16.053.300 € και 1.365 διακοπές εργασιών) (Πίνακας 5).

Πίνακας 5: Συνολική Ελεγκτική Δραστηριότητα ΣΕΠΕ για το 2010

	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ		ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ		ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ		ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ Σ.ΕΠ.Ε.	
Έλεγχοι	25.259		30.965		545		56.769	
Μηνυτήριες αναφορές – Μηνύσεις	839	Συνολικός Αριθμός κυρώσεων	5.093	Συνολικός Αριθμός κυρώσεων	1	Συνολικός Αριθμός κυρώσεων	5.933	Συνολικός Αριθμός κυρώσεων
Διακοπές εργασιών	1.357	3.219	0	12.258	8	134	1.365	15.611
Επιβληθέντα πρόστιμα	1.023		7.165		125		8.313	
Ποσά (σε €)	2.405.900 €		13.144.900 €		502.500 €		16.053.300 €	

- Οι περιφερειακές Υπηρεσίες Κοινωνικής Επιθεώρησης σ' όλη τη χώρα πραγματοποίησαν 30.965 ελέγχους και επέβαλαν 12.258 κυρώσεις (3.585 μηνύσεις, 7.165 πρόστιμα συνολικού ύψους 13.144.900 € και 1.508 μηνύσεις / μηνυτήριες αναφορές που προέκυψαν μετά από τη διενέργεια των εργατικών διαφορών). Οι έλεγχοι αυτοί αποτέλεσαν το 98% του στόχου για το έτος 2010 (31.584), ενώ σε σύγκριση με το 2009, η αύξηση ήταν της τάξης του 11%. Η αύξηση των προστίμων άγγιξε τα 20,8% (Πίνακας 6). Η αύξηση της αποτελεσματικότητας των ελέγχων μεταξύ 2008-2009 είναι ακόμα μεγαλύτερη αν υπολογίσει κανείς ότι το σύνολο των ελεγκτών των Περιφερειακών Υπηρεσιών μειώθηκε κατά 16,3% (κυρίως λόγω συνταξιοδότησης), από 439 σε 366 ελεγκτές.

Πίνακας 6: Εξέλιξη Ελεγκτικής Δράσης 2008-2010

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ	2008		2009		2010	
ΕΛΕΓΧΟΙ - ΕΠΑΝΕΛΕΓΧΟΙ	28.538		28.082		30.965	
ΜΗΝΥΣΕΙΣ - ΜΗΝ. ΑΝΑΦΟΡΕΣ	2.280	7.720	3.475	9.154	3.585	10.750
ΕΠΙΒΛΗΘΕΝΤΑ ΠΡΟΣΤΙΜΑ	5.440		5.679		7.165	
ΠΟΣΑ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ	€9.814.500		€10.885.952		€13.144.900	

- Αναφορικά με την διερεύνηση και επίλυση εργασιακών διαφορών, διεξήχθησαν συνολικά 20.555 εργατικές διαφορές, από αυτές επιλύθηκαν οι 9.435, παραπέμφθηκαν στα δικαστήρια οι 6.589. Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Επιθεώρησης υπέβαλαν συνολικά 1.508 μηνύσεις ή μηνυτήριες αναφορές προς τον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που διαπιστώθηκαν κατά τη διαδικασία των εργατικών διαφορών. Η αύξηση των προστίμων από τους ελέγχους εργατικών διαφορών έφτασε το 18,1%. (Πίνακας 7).

Πίνακας 7: Εξέλιξη Εργατικών διαφορών 2008-2010

ΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ	2008	2009	2010
ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ	15.898	20.550	20.555
ΕΠΙΛΥΘΕΙΣΕΣ	7.698	10.039	9.435
ΜΑΤΑΙΩΘΕΙΣΕΣ*	3.600	4.036	4.531
ΠΑΡΑΠΕΜΦ. ΣΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ	4.600	6.475	6.589
ΚΑΤΑΒΛ. ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΠΟΣΑ	€11.188.804	€17.524.702	€20.699.232
<p>* Ως «ματαιωθείσες» καταχωρούνται οι εργατικές διαφορές στις οποίες δεν προσήλθαν, παρά την αποστολή σχετικής πρόσκλησης, είτε ο προσφεύγων είτε ο εργοδότης είτε και οι δύο. Πρέπει να σημειωθεί, όμως, ότι η εργατική διαφορά ματαιώνεται οριστικά μόνο εφόσον το επιθυμεί ο προσφεύγων.</p>			

- Από τις αρχές του 2010, έχει ενεργοποιηθεί η διάταξη του άρθρου 151 του Ν. 3655/2008 με σκοπό την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας και διενεργούνται πλέον τακτικοί έλεγχοι από μικτά κλιμάκια αποτελούμενα από υπαλλήλους της Ειδικής Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφάλισης (ΕΥΠΕΑ) του Ι.Κ.Α. και του Σ.ΕΠ.Ε.
- Στα πλαίσια αυτών των κοινών ελέγχων με την ΕΥΠΕΑ, οι Κοινωνικοί Επιθεωρητές κατά το έτος 2010 συμμετείχαν σε 8.758 κοινούς ελέγχους, όπου σε σύνολο 25.786 εργαζομένων, βρέθηκαν 6.855 ανασφάλιστοι και επιβλήθηκαν 2.742 πρόστιμα, ύψους 3.223.500 €.Μόνο τα μικτά κλιμάκια διενήργησαν μέσα στο 2010 ελέγχους σε 27.538 επιχειρήσεις, γεγονός που αντιστοιχούν στο 3% των συνολικών επιχειρήσεων στη χώρα.
- Από το σύνολο των ελέγχων βρέθηκαν 1.804 περιπτώσεις ανασφάλιστων εργαζομένων, για τις οποίες έγιναν αναγγελίες στο Ι.Κ.Α. με σκοπό την επιβολή κυρώσεων.
- Παράλληλα, με την εφαρμογή των ρυθμίσεων για τις οφειλές των ασφαλιστικών ταμείων και την εντατικοποίηση των μηχανισμών παρακολούθησης των εισπράξεων παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση των εσόδων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Ειδικότερα, μόνο για το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ το Α' 4μηνο του 2011, σε σχέση με το 2010, παρατηρείται αύξηση των εσόδων από την ρύθμιση των οφειλών κατά 48,2 εκ. € (από 252,7 εκ. €, σε 300,9 εκ. €).

Ε. Εφαρμογή ηλεκτρονικής συνταγογράφησης

Πόσο αποτελεσματική υπήρξε η εφαρμογή της Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης;

- Κατά την 5ετία 2005-2009 Η φαρμακευτική δαπάνη για τα 3 μεγαλύτερα ταμεία και τον ΟΠΑΔ, αυξήθηκε κατά 1,9 δισ.€, δηλ. συνολική αύξηση κατά 79%! (Πίνακας 8).
- Ειδικότερα, μεταξύ 2005-2006 η αύξηση ανήλθε στα 23,3%, μεταξύ 2006-2007 κατά 13,9%, μεταξύ 2007-2008 και 2008-2009 κατά 13%.Αντίθετα η συνολική μείωση της φαρμακευτικής δαπάνης, μόνο για τα 4 αυτά ταμεία για το διάστημα 2009-2010 ήταν πάνω από 620 εκ. € (πάνω από 700 εκ. € στο σύνολο), γεγονός που σημαίνει μείωση κατά περίπου 15%.

Πίνακας 8: Εξέλιξη Φαρμακευτικής Δαπάνης 2005-2010

ΕΤΗ	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ΙΚΑ-ΕΤΑΜ	1.262.907.438 €	1.503.999.171 €	1.747.053.219 €	1.964.277.674 €	2.186.039.467 €	1.846.229 €
ΟΓΑ	681.803.978 €	791.348.386 €	926.114.785 €	1.040.071.160 €	1.190.320.144 €	1.054.053.503 €
ΟΑΕΕ	135.651.863 €	167.216.221 €	201.504.688 €	252.774.383 €	286.281.658 €	264.068.412 €
ΟΠΑΔ	321.791.082 €	499.144.919 €	554.571.790 €	675.116.760 €	638.256.266 €	516.797.908 €
ΣΥΝΟΛΟ	2.402.154.361 €	2.961.708.697 €	3.373.817.611 €	3.811.695.007 €	4.300.897.535 €	3.681.198.052 €

- Από τα στοιχεία του Α 4μήνου του 2011 παρατηρείται σημαντική μείωση της φαρμακευτικής δαπάνης κατά 433 εκ. € στους 4 βασικούς ΦΚΑ (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ΟΓΑ, ΟΑΕΕ, ΟΠΑΔ) σε σχέση με το αντίστοιχο 4μηνο του 2010. Η μεσοσταθμική μείωση για το σύνολο των 4 ΦΚΑ για το Α 4 μήνο του 2011 είναι της τάξης του 28,5%.
- Δεδομένου ότι η μείωση των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων επιδρά μεσοσταθμικά κατά 16% στη μείωση των δαπανών, το υπόλοιπο 12,5% οφείλεται κατά το μεγαλύτερο μέρος στην εφαρμογή της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης και την ενεργοποίηση των εποπτικών μηχανισμών που αυτή επέφερε (Πίνακας 9).

Πίνακας 9: Εξέλιξη Φαρμακευτικής Δαπάνης Α 4μηνο 2011-2010

	2010	2011	2010-2011	Διαφορά (%)
ΙΚΑ-ΕΤΑΜ	753	529,4	-223,6	-29,69%
ΟΓΑ	418,2	322,3	-95,9	-22,93%
ΟΑΕΕ	108,7	78,5	-30,2	-27,78%
ΟΠΑΔ	236,2	152,6	-83,6	-35,39%
ΣΥΝΟΛΟ	1.516,1	1.082,8	-433,3	-28,58%

- Από τις 24/01/2011 έχει εγκατασταθεί και λειτουργεί στην ΗΔΙΚΑ Α.Ε. η εφαρμογή της Ηλεκτρονικής Καταχώρησης και εκτέλεσης Συνταγών Φαρμάκων με στόχο την ένταξη του συνόλου των 4 μεγάλων ΦΚΑ.
- Από 23/05/2011 έχει ενταχθεί στην εφαρμογή, η παρακολούθηση και η καταγραφή των παρακλινικών εξετάσεων για τα ταμεία ΟΠΑΔ και ΟΑΕΕ.
- Μέχρι 06/06/2011 έχουν ενταχθεί στο σύστημα: α) 9.870 φαρμακεία (το 98% του συνόλου), β) 57% του συνόλου των ιατρών των 4 μεγάλων ταμείων.
- Στο ΙΚΑ έχουν πιστοποιηθεί 140 ιατροί (σε σύνολο 8.000), λόγω έλλειψης μηχανογράφησης. Το ζήτημα αυτό αντιμετωπίζεται άμεσα, με νομοθετική ρύθμιση στο Σ/Ν για το ΣΕΠΕ, βάσει του οποίου το ΙΚΑ θα χρηματοδοτήσει την εγκατάσταση σύγχρονων μηχανογραφικών συστημάτων στους συνεργαζόμενους ιατρούς.

Παράλληλα, σύμφωνα με τον Ν.3918/11 η δυνατότητα συνταγογράφησης ιατρών οι οποίοι είναι συμβεβλημένοι με λοιπούς ΦΚΑ, αυξάνει την αποτελεσματικότητα του ελέγχου μέσω του συστήματος.

- Αναφορικά με την μετεξέλιξη του σημερινού συστήματος ηλεκτρονικής συνταγογράφησης τα βήματα που έχουν ήδη ακολουθηθεί είναι τα εξής:
 - ✓ Από τις 29/04/2011 έχει δοθεί σε δημόσια διαβούλευση το RFI του έργου που περιλαμβάνει τη μελέτη εφαρμογής και υλοποίησης του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης
 - ✓ Το νέο σύστημα ενσωματώνει σημαντικές καινοτομίες που θα επιτρέψουν τον ουσιαστικότερο έλεγχο της φαρμακευτικής και διαγνωστικής δαπάνης, σε όλες τις βαθμίδες περίθαλψης (συσχέτιση διαγνώσεων φαρμάκων, θεραπευτικών πρωτοκόλλων κ.ο.κ).